

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева
L.N. Gumilyov Eurasian National University

«ЭКОНОМИКАЛЫҚ БЕЛГІСІЗДІК ЖАҒДАЙЫНДА ҚАРЖЫ-БАНК СЕКТОРЫН ДАМУДЫҢ ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ ҮРДІСТЕРІ»

атты Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының
ЕҢБЕКТЕР ЖИНАҒЫ
(10-11 маусым, 2022)

СБОРНИК ТРУДОВ

Международной научно-практической конференции
**«СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ
ФИНАНСОВО-БАНКОВСКОГО СЕКТОРА
В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ НЕОПРЕДЕЛЕННОСТИ»**,
(10-11 июня, 2022)

PROCEEDINGS

of the International Scientific and Practical Conference
**«MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT
OF THE FINANCIAL AND BANKING SECTOR IN CONDITIONS
OF ECONOMIC UNCERTAINTY»**,
(June 10-11, 2022)

Нұр-Сұлтан/ Nur-Sultan, 2022

Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ. Л.Н. ГУМИЛЕВА
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

**«ЭКОНОМИКАЛЫҚ БЕЛГІСІЗДІК ЖАҒДАЙЫНДА ҚАРЖЫ-БАНК
СЕКТОРЫН ДАМУДЫҢ ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ ҮРДІСТЕРІ»**
Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының
ЕҢБЕКТЕР ЖИНАҒЫ
(10-11 маусым, 2022)

СБОРНИК ТРУДОВ
Международной научно-практической конференции
**«СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ФИНАСОВО-
БАНКОВСКОГО СЕКТОРА В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ
НЕОПРЕДЕЛЕННОСТИ»**
(10-11 июня, 2022)

PROCEEDINGS
of the International Scientific and Practical Conference
**" MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF THE FINANCIAL AND
BANKING SECTOR UNDER ECONOMIC UNCERTAINTY "**
(June 10-11, 2022)

Нур-Султан, 2022
Nur-Sultan, 2022

УДК 336.71
ББК 65.262.1 я73
Э 40

Рецензенты: Макыш С.Б., д.э.н., профессор, Евразийский Национальный университет им. Л. Н. Гумилева
Шаяхметова К.О., д.э.н., профессор, университет Туран-Астана

Редакционная коллегия

Насырова Г.А. - заведующая кафедрой «Финансы», д.э.н., профессор, Евразийский Национальный университет им. Л. Н. Гумилева, г. Нур-Султан, Республика Казахстан
Жоламанова М.Т. - к.э.н., профессор, Евразийский Национальный университет имени Л. Н. Гумилева, г. Нур-Султан, Республика Казахстан
Рахимжанова К.К. - доктор PhD, Евразийский Национальный университет имени Л. Н. Гумилева, г. Нур-Султан, Республика Казахстан
Айтказина А.А. – преподаватель, Евразийский Национальный университет имени Л. Н. Гумилева, г. Нур-Султан, Республика Казахстан
Мисник О.В. - докторант, Евразийский Национальный университет имени Л. Н. Гумилева, г. Нур-Султан, Республика Казахстан
Керимкулова Д.Д. - докторант, Евразийский Национальный университет имени Л. Н. Гумилева, г. Нур-Султан, Республика Казахстан

ISBN 978-601-337-682-0

«Экономикалық белгісіздік жағдайында қаржы-банк секторын дамытудың қазіргі заманғы үрдістері» халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының еңбектер жинағы / Насырова Г.А. жалпы редакциясымен. - Нұр-Сұлтан: Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2022. - 337 с.

Сборник трудов международной научно-практической конференции «Современные тенденции развития финансово-банковского сектора в условиях экономической неопределенности»/ под общей ред. Насыровой Г.А. - Нур-Султан: Евразийский Национальный университет им. Л. Н. Гумилева, 2022.- 337 с.

Proceedings of the International Scientific and Practical Conference " Modern trends in the development of the financial and banking sector under economic uncertainty "/Under the General editorship of Nasyrova G.A.- Nur-Sultan: L.N. Gumilyov Eurasian National University, 2022. – 337 p.

ISBN 978-601-337-682-0

УДК 336.71
ББК 65.262.1 я73

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2022
© Евразийский национальный университет им. Л. Н. Гумилева, 2022
© L.N. Gumilyov Eurasian National University, 2022

ШЕТЕДІК НАРЫҚТА КОМПАНИЯНЫҢ ТИІМДІ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР ПОРТФЕЛІН ҚҰРУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ ("ҚАЗАҚМЫС КОРПОРАЦИЯСЫ" МЫСАЛЫНДА)

Сапарова Б.С.

э.ғ.к., Ph D, профессор, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ,
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан Республикасы
E-mail: sbsfmenu@mail.ru

Серікбек Қ.Қ.

студент, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ,
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан Республикасы

Аннотация. Нарықтық экономиканы қалыптастыруға бағытталған Қазақстанда әлеуметтік-экономикалық қайта құрулардың жүргізілуіне қарай негізгі функциясы ұйымдардың мақсаттары үшін қоғамның қаржы ресурстарын жұмылдыру және шаруашылық қызмет ауқымын кеңейту болып табылатын бағалы қағаздар нарығы (қор нарығы) сияқты экономиканың маңызды саласының институционалдық қалыптасуы мен дамуы орын алды.

Кең нарықтың, статистикалық базаның дамуы, сондай-ақ есептеу техникасы саласындағы жылдам прогресс бағалы қағаздар портфелін басқарудың қазіргі заманғы теориясы мен практикасының пайда болуына әкелді. Ол портфельге қаржы құралдарын іріктеудің статистикалық және математикалық әдістерін пайдалануға, сондай-ақ бірқатар жаңа тұжырымдамалық тәсілдерге негізделген.

Алайда, бағалы қағаздардың едәуір үлесінің өтімділігінің жеткіліксіздігімен, баға белгілеулерінің күрт өзгеруімен және ақпараттық ашықтықтың жеткіліксіздігімен сипатталатын қазақстандық қор нарығының объективті шындығы портфельді инвестициялау теориясының жалпы ережелерін және батыста қалыптасқан инвестициялық стратегиялардың арсеналын толық қолдануға мүмкіндік бермейді.

Қаржылық дағдарыстар, әдетте, портфельді қалыптастыруды және оны басқаруды қиындатады. Сондықтан, бұл жұмыста АҚШ-тың қор нарығындағы инвестициялық стратегияны құруды қарастырылды, ол тек қарқынды дамып келе жатқан экономика жағдайында ғана емес, сонымен бірге қаржылық дағдарыс кезінде де керемет өнімділікті қамтамасыз етеді.

Түйін сөздер. Бағалы қағаздар портфелі, қор нарығы, инвестиция, аналитика, қаржы құралдары, компания, акция, инвестициялық стратегия.

Зерттеу әдістері. Жүйелі талдау, салыстыру.

Зерттеу мақсаты. Бағалы қағаздардың табыстылығын талдай отырып, "Қазақмыс Корпорациясы" ЖШС үшін тиімді портфель құру.

Кіріспе. АҚШ-ның аналитикалық компанияларының деректеріне сәйкес, жыл басынан бастап түзету соңғы кезеңге жақын. Инфляциялық қысым жақын арада шынды көрсете алатын кезде, нарық ФРЖ агрессивтілігінің одан әрі деңгейін асыра бағалайды.

Рецессияның қорқынышы АҚШ-тағы жеке сектордың тұтыну мен тепе-теңдіктің өсуі жағдайында қайта бағаланады, федералды резервтік жүйе 2-ші жартыжылдықта "жұмсақ қонуды" қамтамасыз ете алады. Мұның бәрі тарихқа қатысты рекордтық деңгейде өсу акцияларына кіру нүктесін ашады.

Зерттеу нәтижелері. "Қазақмыс Корпорациясы" ЖШС портфель қаражаты АҚШ қор нарығының қаржы құралдарына: ірі, орта және өсіп келе жатқан компаниялардың акцияларына инвестициялануы мүмкін.

Талданатын портфельдің оңтайлы көкжиегі 6 айдан 3 жылға дейінгі уақытты қамтиды. Портфель орта мерзімді перспективада өсудің бағаланбаған секторларында инвестициялық мүмкіндіктерді пайдалануға бағытталған [1].

"Қазақмыс Корпорациясы" ЖШС үшін келтірілген шетелдік компаниялардың акцияларынан құрылған бағалы қағаздар портфелі 1-кестеде көрсетілді.

Кесте 1 – Қазақмыс Корпорациясы" ЖШС үшін келтірілген шетелдік компаниялардың акцияларынан құрылған бағалы қағаздар портфелі

Компания	Тикер	Нарықтық капитализация, (млрд. доллар)	1 акция құны, (доллар)
Snowflake Inc	SNOW	45	142
CrowdStrike Holdings Inc	CRWD	35	150
Datadog Inc	DDOG	32	101
Zscaler Inc	ZS	21	147
Enphase Energy Inc	ENPH	20	145
ZoomInfo Technologies Inc	ZI	17	42
Mongodb Inc	MDB	17	267
Bill.com Holdings Inc	BILL	11	106
Maravai Lifesciences Holdings Inc	MRVI	8	30
Avalara Inc	AVLR	6	73
Shockwave Medical Inc	SWAV	5	148
Taskus Inc	TASK	2	20

Ескерту: Автормен дереккөз негізінде құрастырылған [1]

"Қазақмыс Корпорациясы" ЖШС қаржылық жағдайын ескере отырып жасалаған шетелдік компаниялардың бағалы қағаздарына инвестициялар мен олар бойынша күтілетін кірістілік көрсеткіштері 2-кестеде қарастырылды.

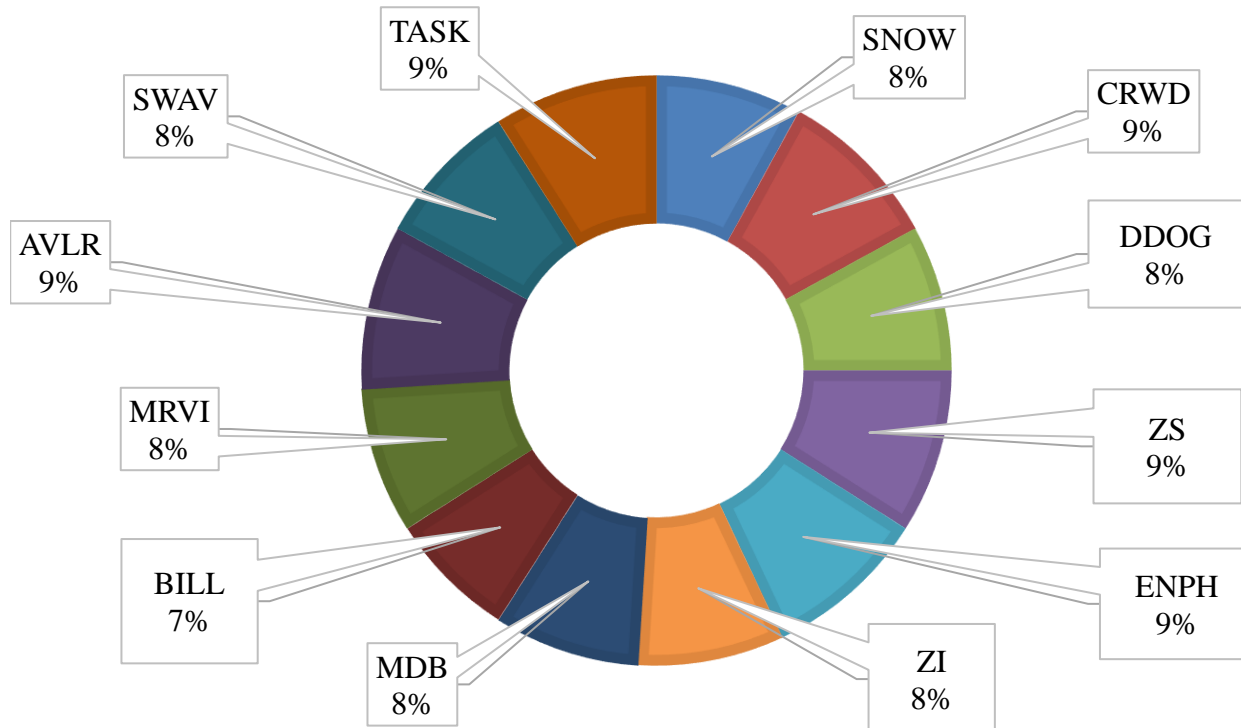
Бағалы қағаздарға инвестицияның ақшалай көлемі 100 млн. доллар көлемінде, шамамен 43 млрд. теңге көлеміне есептелінді. Диверсификация бойынша компаниялардың бағалы қағаздарының тәуекелдігіне байланысты 7%, 8% және 9%-дық көлемде жіктелді [2].

Кесте 2 – Шетелдік компаниялардың бағалы қағаздарына инвестициялар мен олар бойынша күтілетін кірістілік көрсеткіштері

Тикер	1 акцияға болжамды баға, доллар	Күтілетін кірістілік, %	Портфельдегі үлесі, %	Позиция көлемі, млн. доллар	Позиция көлемі, мың дана	Күтілетін кіріс, млн. доллар
SNOW	310	119%	8,0%	8,0	56	9,529
CRWD	271	82%	9,0%	9,0	60	7,383
DDOG	169	67%	8,0%	8,0	79	5,373
ZS	320	120%	9,0%	9,0	61	10,807
ENPH	226	56%	9,0%	9,0	62	5,073
ZI	74	76%	8,0%	8,0	190	6,095
MDB	466	80%	8,0%	8,0	30	6,427
BILL	241	131%	7,0%	7,0	66	9,137
MRVI	44	45%	8,0%	8,0	263	3,590
AVLR	124	71%	9,0%	9,0	123	6,366
SWAV	189	28%	8,0%	8,0	54	2,231
TASK	39	98%	9,0%	9,0	457	8,844

Ескерту: Автормен дереккөздер негізінде құрастырылған [2]

Акциялардың портфельдегі үлесі 2-суретте көрсетілген.

Сурет 2 – Акциялардың портфельдегі үлесі

Ескерту: Автормен дереккөздер негізінде құрастырылған [2]

Snowflake Inc компаниясының акциясының бағасы 119%-ға өсіп, жалпы портфельге 9,529 млн. доллар кірістілік алып келеді деп болжанды.

CrowdStrike Holdings Inc компаниясының акциясының бағасы 82%-ға өсіп, жалпы портфельге 7,383 млн. доллар кірістілік алып келеді деп болжанды.

Datadog Inc компаниясының акциясының бағасы 67%-ға өсіп, жалпы портфельге 5,373 млн. доллар кірістілік алып келеді деп болжанды.

Zscaler Inc компаниясының акциясының бағасы 120%-ға өсіп, жалпы портфельге 10,807 млн. доллар кірістілік алып келеді деп болжанды.

Enphase Energy Inc компаниясының акциясының бағасы 56%-ға өсіп, жалпы портфельге 5,073 млн. доллар кірістілік алып келеді деп болжанды.

ZoomInfo Technologies Inc компаниясының акциясының бағасы 76%-ға өсіп, жалпы портфельге 6,095 млн. доллар кірістілік алып келеді деп болжанды.

Mongodb Inc компаниясының акциясының бағасы 80%-ға өсіп, жалпы портфельге 6,427 млн. доллар кірістілік алып келеді деп болжанды.

Bill.com Holdings Inc компаниясының акциясының бағасы 131%-ға өсіп, жалпы портфельге 9,137 млн. доллар кірістілік алып келеді деп болжанды.

Maravai Lifesciences Holdings Inc компаниясының акциясының бағасы 45%-ға өсіп, жалпы портфельге 3,590 млн. доллар кірістілік алып келеді деп болжанды.

Avalara Inc компаниясының акциясының бағасы 71%-ға өсіп, жалпы портфельге 6,366 млн. доллар кірістілік алып келеді деп болжанды.

Shockwave Medical Inc компаниясының акциясының бағасы 28%-ға өсіп, жалпы портфельге 2,231 млн. доллар кірістілік алып келеді деп болжанды.

Taskus Inc компаниясының акциясының бағасы 98%-ға өсіп, жалпы портфельге 8,844 млн. доллар кірістілік алып келеді деп болжанды.

Қорытынды. Осылайша, "Қазақмыс Корпорациясы" ЖШС шетелдік тәжірибе бойынша жасалған аналитикалық деректер мен шетелдік компаниялардың бағалы қағаздарына жасалуы мүмкін инвестициялық стратегия қарастырылды.

Олардың қатарына қазіргі уақытта өсу тенденциясы өте жоғары дәрежеге ие технологиялық, энергетикалық және медициналық салаларындағы компаниялардың бағалы қағаздары қарастырылды.

Компания үшін оңтайлы деңгейдегі портфель құрылып, диверсификациялау арқылы бөлінді [3].

Әдебиет:

1. <https://www.spglobal.com/en/> – Standard & Poor's (S&P) сайтының мәліметтері
2. <https://www.moody's.com/> – Moody's Investors Service компаниясының ресми сайты
3. "Эрнст энд Янг" ЖШС аудиторлық компаниясының "Қазақмыс корпорациясы" ЖШС-нің 2018-2020 жылдардағы қорытындысы бойынша жасалған шоғырландырылған қаржылық есептілік.

УДК 368.1

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СТРАХОВАНИЯ ОТ НЕСЧАСТНЫХ СЛУЧАЕВ НА ПРОИЗВОДСТВЕ В КАЗАХСТАНЕ (НА ПРИМЕРЕ ЯПОНИИ)

Сембиева Л.М.

д.э.н, профессор, Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева,
г. Нур-Султан, Республика Казахстан

Е-mail: sembiyeva@mail.ru

Жағыпарова А.О.

к.э.н, ассоц.профессор, Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева,
г. Нур-Султан, Республика Казахстан

Аннотация. Программы страхования от несчастных случаев на производстве и профессиональных заболеваний – давно существующий вид социального обеспечения, широко распространенный во многих странах, что говорит об их большом значении. Данные программы могут включать медицинское обслуживание, профессиональную реабилитацию и пособия работникам, получившим травму на производстве или страдающим профессиональными заболеваниями, а также пособия по случаю потери кормильца, которые выплачиваются членам семей жертв, погибших от несчастных случаев на производстве.

Ключевые слова: Страхование, несчастный случай, производство, зарубежный опыт.

В последнее время некоторые из этих программ стали включать вопросы профилактики путем стимулирования улучшения условий и охраны труда или активной поддержки и финансирования информационно-просветительских и профилактических мероприятий.

На практике многие программы не обеспечивают минимальный размер пособий, в то время как укрепление систем страхования от несчастных случаев на производстве и профессиональных заболеваний, особенно разработка принципов и мероприятий по профилактике, могло бы положительно повлиять на жизнь работников, получивших производственную травму или профессиональное заболевание.

Суждение о преимуществах, недостатках и эффективности той или иной системы страхования связано с тем, какая цель была заложена государством в создаваемой им системе. Если оценить поставленную цель, связанную с предоставлением только компенсаций пострадавшим, то все изученные системы их предоставляют. Если же поставленная цель гораздо шире: не только выплата компенсаций, но также предупреждение несчастных случаев на производстве и профессиональных заболеваний, реабилитация